

Paarse strandlopers op de Brouwersdam
door Theo Briggeman

In de voorjaarsvakantie is voor het voor mij en mijn Limburgse vogelvriend Jos van den Moselaar goed gebruik een dagje op stap te gaan, op zoek naar ganzen en andere wintergasten. We bezoeken dan ook de Brouwersdam, waar we niet alleen rotganzen hopen te spotten, maar ook ijseenden, duikers en steltlopers. Rond de waterlijn speuren we dan naar scholeksters, meeuwen, steenlopers, drieteenstrandlopers, kanoetstrandlopers en last but not least, paarse strandlopers.

De Brouwersdam bezochten we dit jaar op 3 maart. Het stormde behoorlijk en de lucht stond naar regen. Het was laag water en aan de Noordzee zijde stroopte een gemengd groepje steenlopers en paarse strandlopers de strandjes en basaltblokken af, op zoek naar voedsel. Ze eten daar slakjes, schelpdieren, wormpjes en kreeftachtigen. Een enkele drieteenstrandloper vergezeld hen. Een mooie kans om ze te fotograferen en van dichtbij te bekijken. Met name drieteentjes en paarse strandlopers zijn vrij tam en goed te benaderen. Door de harde wind en het donkere weer leken de foto's niet al te best van kwaliteit. Terug in de auto liepen we nog eens door de serie foto's heen en ontdekten we tot onze verrassing dat een van de paarse strandlopers was geringd. Om de ene poot droeg de vogel een oranje en een metalen ring, om de andere poot een groene vlag met de code TTV.

Op internet ontdekten we later die dag dat de vogel in het kader van een Noors onderzoek op Spitsbergen was geringd. Onderzoeksleider Kjell Mork Soot meldde mij diezelfde avond nog dat onze vogel op 23 september 2012 als eerste jaarsvogel op Svalbard was geringd. Het geslacht was niet vastgesteld. Op de Brouwersdam was TTV 2979 km van huis. Opmerkelijk was dat onze paarse Spitsberger sinds het najaar van 2012 elke winter naar de Brouwersdam terugkeerde. Iedere winter wordt de vogel gemiddeld een keer of tien teruggemeld.

Net als wij maakte de vogel er dus een traditie van de Brouwersdam in de winter aan te doen. De vogel wordt doorgaans vanaf november waargenomen. Tot in mei wordt TTV nog gezien, waarna hij of zij de Brouwersdam verlaat. Dit jaar zag ik de vogel ook nog op 19 maart, wellicht een van de laatste waarnemingen van dit jaar.

Je zou zeggen, terug naar Spitsbergen. Maar opmerkelijk genoeg is de vogel daar in de zomer tot nu toe geen enkele keer gespot. Kjell verklaart dat vooral door de uitgestrektheid en woestheid van het gebied, waar de onderzoekers onze wintergast tot nu toe kennelijk niet is opgevallen. Hoewel zijn instituut er toch elk jaar weer pasgeboren vogels ringt en onderzoek doet naar hun voorkomen op Svalbard. Andere op Spitsbergen geringde vogels worden tot nu toe ook niet van de Brouwersdam teruggemeld, zo berichtte hij ons desgevraagd.

Uit een analyse van de op waarneming.nl terug gemelde paarse strandlopers blijkt dat er sinds 2013 jaarlijks enkele tientallen vogels op de Brouwersdam overwinteren. Vogelbescherming houdt het op maximaal 50 vogels. Voor de hele Nederlandse kust wordt de midwinter populatie jaarlijks op hooguit 500 exemplaren geschat, fouragerend op onze eigen "rotskusten". Dat is 1% van de Oost-Atlantische populatie. De in Nederland overwinterende vogels komen waarschijnlijk uit Canada, Noord-Rusland en Scandinavië.

Paarse strandloper

Paarse strandloper

Paarse strandloper

Kjell beloofde ons inmiddels de Noorse onderzoekers extra te laten uitkijken naar TTV, die toch wel een bijzondere band met de Brouwersdam lijkt te hebben. Het zou mooi zijn te weten waar de vogel 's zomers vertoeft. Zou hij of zij net zo standvastig naar Spitsbergen terugkeren of toch een ander broedgebied hebben gekozen?

Bronnen:

Bijlsma G. e.a. (2001), Algemene en schaarse vogels van Nederland (Avifauna van Nederland 2) pagina 207. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Hayman, P. e.a. (1986), Shorebirds. Croom Helm. Londen & Sydney.

Nature Today (2015), Paarse standlopers overwinteren aan Nederlandse rotskusten.